

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Приймальною комісією

Протокол № 4

«25» 03 2019 р.

Заступник голови

Приймальної комісії

Ю.О. Каганов

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ З СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

на основі здобутого освітнього (освітньо-кваліфікаційного) рівня освіти
та
для осіб, які не менше одного року здобувають освітній ступінь бакалавра

Освітній ступінь: бакалавр

Спеціальність: 231 Соціальна робота

Освітня програма: Соціальна робота

I. Пояснювальна записка

1. Мета фахового вступного випробування з соціальної роботи – з'ясувати рівень теоретичних знань та практичних навичок вступників, які вступають на основі освітнього (освітньо-кваліфікаційного) рівня з метою формування рейтингового списку та конкурсного відбору вступників на навчання за освітнім ступенем «бакалавр» спеціальності 231 Соціальна робота в межах ліцензованого обсягу спеціальності.

2. Форма фахового вступного випробування.

Випробування проходить у кілька етапів:

- на початку засідання голова фахової комісії розпечатує пакет з варіантами білетів, що виносяться на вступне фахове випробування;
- абітурієнти дають письмову відповідь на питання екзаменаційного білету у письмовій формі. Тривалість письмового етапу - 60 хвилин;
- співбесіда з абітурієнтами з питань екзаменаційного білету;
- обговорення членами фахової комісії відповідей та оголошення оцінки студентам.

3. Білети: структура білету.

Білет фахового вступного випробування містить два теоретичні питання.

Зміст питань включає такі дисципліни:

1. Соціальна філософія.
2. Вступ до спеціальності.
3. Історія соціальної роботи.
4. Правові засади соціальної роботи.

4. Вимоги до відповіді вступника.

Абітурієнт має виявити знання з основ соціальної філософії, зі вступу до спеціальності, з основних положень історії соціальної роботи, з правових засад соціальної роботи.

Відповідь на питання білету повинна підкріплюватися доцільними прикладами.

Студент повинен знати: історію соціальної роботи; порівнювати родові, видові, внутрішньовидові соціальні зв'язки людей; цивілізаційні та формаційні особливості розвитку системи суспільних відносин; функції соціального управління; генезис соціальних явищ; морфогенез соціальних процесів; особливості функціонування та трансформації систем соціальної допомоги; стратегії втручання у ситуацію клієнта; етапи процесу соціальної роботи; класифікацію клієнтів соціальної роботи; методи та технології соціальної роботи; методи подолання дискримінації клієнтів у соціальній роботі; нормативно-правову базу діяльності державних і недержавних соціальних служб у сучасній Україні; міжнародні та національні етичні стандарти соціальної роботи.

Студент повинен вміти: класифікувати клієнтів соціальної роботи за різними критеріями; проводити оцінку людської діяльності з точки зору її соціальних наслідків; пояснювати, що таке особистість; характеризувати основні фактори, які впливають на формування особистості в процесі соціалізації; визначити систему принципів соціальної роботи; визначити ролі соціального працівника як систему; характеризувати мікро-, мезо- та макрорівні соціальної роботи; а також використовувати етичні стандарти в процесі соціальної роботи; вміти проводити соціально-правову експертизу проектів рішень проблемних ситуацій клієнтів; виступати експертом організаційних проектів створення нових соціальних служб та оцінки їх наявних організаційних засад; використовувати національний і міжнародний правовий інструментарій реалізації соціальних прав клієнта; володіти технологіями консультативної роботи з різними групами клієнтів; організовувати та проводити тренінгові заняття за участі представників груп ризику; застосовувати методи мотивації різних груп клієнтів, підвищення їх самооцінки та імпаурменту; проводити психологічне діагностування організаційних груп та їх членів.

II. Критерії оцінювання

Для особи, яка претендує на зарахування за ступенем бакалавра:

Високий рівень (175-200 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в повній мірі засвоїв увесь програмний матеріал, показує знання не лише основної, але й додаткової літератури, наводить власні міркування, робить узагальнюючі висновки, використовує знання з суміжних галузевих дисциплін, вдало наводить приклади.

Достатній рівень (150-174 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: має також високий рівень знань і навичок. При цьому відповідь досить повна, логічна, з елементами самостійності, але містить деякі неточності або пропуски в неосновних питаннях. Можливе слабке знання додаткової літератури, недостатня чіткість у визначенні понять.

Задовільний рівень (124-149 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в загальній формі розбирається у матеріалі, але відповідь неповна, неглибока, містить неточності, робить помилки при формулюванні понять, відчуває труднощі, застосовуючи знання при наведенні прикладів.

Низький рівень (100-123 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в загальній формі розбирається у матеріалі, допускає суттєві помилки при висвітленні понять, на додаткові питання відповідає не по суті.

До участі у конкурсі не допускається (0-99 балів), якщо вступник виявив такі знання та вміння: не знає значної частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при висвітленні понять, на додаткові питання відповідає не по суті.

III. Структура програми

Соціальна філософія

Суспільство: сутність і специфіка пізнання.
Цивілізаційні особливості розвитку суспільних відносин.
Формаційні особливості розвитку суспільних відносин.

Вступ до спеціальності

Соціальна робота як прикладна діяльність: поняття та зміст.
Функції соціальної роботи.
Функції соціального управління.
Методи соціальної роботи.
Етапи процесу соціальної роботи.
Технології соціальної роботи.
Класифікація клієнтів соціальної роботи.
Соціальна політика держави.

Історія соціальної роботи

Проблема інституціоналізації понятійної номінації «соціальна робота»
Етапи історичного розвитку соціальної роботи.
Особливості функціонування та трансформації систем соціальної допомоги.
Становлення системи державного соціального призріння в країнах Європи та Україні у XVIII – поч. XX ст.

Правові засади соціальної роботи

Нормативно-правові засади соціальної роботи в Україні.
Соціальне забезпечення: поняття та зміст.
Методи подолання дискримінації клієнтів у соціальній роботі.
Міжнародні етичні стандарти соціальної роботи.
Національні етичні стандарти соціальної роботи.

IV. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Андрущенко В.П., Михальченко М.І. Сучасна соціальна філософія / В.П. Андрущенко, М.І. Михальченко. К.: Генеза, 1996. 369 с.
2. Вступ до соціальної роботи: навч. посібник. / заг. ред. Т.І. Бутченко та А.О. Ярошенко. Запоріжжя: КСК-Альянс, 2014. 120 с.
3. Горілий А.Г. Історія соціальної роботи / А.Г. Горілий. Тернопіль: Астон, 2004. 173 с.
4. Карпенко О. Г. Вступ до спеціальності "Соціальна робота" : навч.-метод. посібник для вчз / О. Г. Карпенко / М-во освіти і науки, молоді та спорту України. К. : Слово, 2011. 248 с.
5. Кравченко А.И., Анурин В.Ф. Социология: Учебник для вузов / А.И. Кравченко, В.Ф. Анурин. СПб.: Питер, 2005. 432 с.
6. Лукашевич М. П. Менеджмент соціальної роботи : теорія і практика : навч. посібник для вузів / М. П. Лукашевич, М. В. Туленков. К. : Каравела, 2007. 296 с. (рис.). Вища освіта в Україні.
7. Масюк О. П. Менеджмент соціальної роботи: курс лекцій для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра напряму підготовки «Соціальна робота». – Запоріжжя : КСК-Альянс, 2017. 95 с.
8. Науково-методичний журнал «Соціальна робота в Україні: теорія і практика» (архів номерів) [№ 1 \(січень-березень 2009 р.\)](#) – [№ 1-2 \(січень - червень 2016 р.\)](#). [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://ligasocial.org.ua/index.php/2010-08-31-16-47-51/-q-q>
9. Николаева В.І., Кожевников В.М. Соціальне консультування: модульний варіант. Навчальний посібник. Донецьк: НОРД - ПРЕСС, 2007. 211с.
10. Новые реабилитационные технологии социальной адаптации и интеграции детей с ограниченными возможностями здоровья: Материалы Межрегиональной научно-практической конференции 2010 г. / Под ред. В. А. Бронникова, А. С. Сунцовой / ГОУ ВПО «УдГУ». Ижевск, 2010. 238 с.
11. Поліщук В.А., Янкович О.І. Історія соціальної педагогіки та соціальної роботи Курс лекцій / В.А. Поліщук, О.І. Янкович. ТДПУ, Тернопіль, 2009. 256 с.
12. Психология социальной работы. Учебник для вузов, 2-е изд. / Под ред. М.А. Гулиной. СПб., 2010. 384 с.
13. Социальная работа : Теория и организация: Учеб.пособие для вузов / Под ред. П.П.Украинец; Авт. кол.: П.П.Украинец, С.В.Лапина, С.Н.Булова и др. Минск : ТетраСистемс, 2005. 288с.
14. Социальная работа с молодежью : Учеб. пособие для вузов / Под ред. Н.Ф.Басова. М. : Дашков и К, 2008. 328 с.
15. Социальная работа с различными группами населения : учеб. пособие для вузов / под ред. Н. Ф. Басова. М. : КНОРУС, 2012. 528 с.

16. Соціальна робота в Україні. Навч. посіб. / І.Д. Зверєва, О.В. Безпалько, С.Я. Марченко та інш.; за заг. ред.: І.Д. Зверєвої, Г.М. Лактіонової. К.: Центр навчальної літератури, 2004. 256 с.

17. Соціальний супровід різних категорій сімей та дітей. Навч. посіб. А.Й. Капська, І.В. Пеша. К.: Центр учбової літератури, 2012. 232 с.

18. Теорії і методи соціальної роботи. Підручник для студентів вищих навчальних закладів / За ред.. Т.В.Семигіної І.В. Миговича. К.: Академвидав, 2005. 328 с.

19. Учебник. Новые подходы и технологии в работе с молодежью. М.: Фонд социального развития и охраны здоровья «ФОКУС-МЕДИА», 2010. 128 с.

20. Холостова, Е. И. Социальная работа в схемах : учеб. пособие / Е. И. Холостова. 3-е изд. М. : Дашков и К, 2012. 100 с. Золотой фонд учебной лит., Социальная работа.

21. Червякова Г. А. Введение в профессию "Социальная работа" : учебник для высшего проф. образования / Г. А. Червякова. М. : Академия, 2012. 192 с. Высшее проф. образование. Бакалаврат. Социальная работа.

Голова фахової атестаційної комісії

О.С.Сорокина